

21. apr. 1965.a.

Kohal olid sm.-d.: Hammer, Väljaots, Järvela, Tamberg, Ekston,
Roosa, Laht, Ojamaa, Mändmaa, Urb, Tormis,
Mikk, Skljanskaja, Trilljärv, Künnapuu.

P ä e v a k o r d: "Viini veri" proovi arutelu.

Sm. H a m m e r: Palun avaldada oma arvamust nähtud proovi kohta.

Sm. T o r m i s: Peamiselt räägiksin tantsudest. Mul päris selge ei ole, kas on tarvis teatril niisugust operetti kavva võtta või ei. Tantsudes on puudu viini valsi suurest joonest. Joonis kaob ära. Võib-olla võtta vähemaks teravaid liigutusi - tahaks rohkem laia joont. Koori liikumine ei vasta nõuetele. Koor on kohmakad, frakid ja mundrid tunduvad seljas juhuslikena. Silmailu peab selles tükis olema prefektnne. Ei tohi näidata provintsi maitset. Tahame näha silmailu või peent ironiat, kui me teeme provintslikult, peame vältima käsitöölikku muljet. Peame jälgima et ei oleks stiilist väljalangemist. Laval käitumine ei ole hea. Tekst peaks olema kuulda nii lauludes kui teksti rääkides. Kostüümid on väga ilusad. Kogu asi tahab veel tööd, et ei jääks käsitöölikku muljet.

Sm. L a h t: Tekst on väga halb. Näiteks "kohe saan tasta lahti, anna ainult mahti", "spets on krahv ka armulustis" jne. Need laulud on kõik regivärssis. Lõpufraasis on segamini kurb ajalehekeel ja regivärss. On palju -tar lõppe/näit.: krahvitar, tantsijatar, lauljatar./ Usaldades näitlejate maitset, võiksid näitlejad ise õppimise juures teksti korrigeerida. Põhimõtteliselt on see minu maitsele vastuvõtmatu. Tahaks võimaluse piiirides kõrgema seltskonna maneeeri. Paigutada koor nii, et nad ei häiriks. Mõnel on väga halb nägu. Ja kui tuleb lause - "jäägu see viimaseks randevouks" - siis loodan, et see käib ka "Estonia" kohta niisu-

guste operettide kavvavõtmisel.

Sm. T a m b e r g: Ei saa vastu vaielda sm. Tormisele, kuid kui meie võrdleme "Mariza" või "Tsirkusprintsessiga", siis nende suhtes on see muusika geniaalne. Miks ei võetud "Mustlasparunit", siis oli jutt tenorist, siin on aga kaks juhtivat tenorit mängus. Tükis on toredat muusikat, kui see on hästi edasi antud, siis võib niisugune operett kavas olla. Tore on lauljate rakendamine. Rõõmu tegid Kuusik ja Panova, Sallo oli väga tore, Vihandi langeb ansamblist välja, ta lihtsalt teatab oma teksti publikule. Tal on vana opereti stamp, lauljatel seda ei ole ja see mõjub värskelt. Häda tuleb 3. vaatuses. Tegevus esimeses kahes vaatuses on parem. 3. vaat. läheb lõdvaks. Kui saaks kusagilt kärpida või teha mõnda stseeni suurema särtsuga, oleks hea. Teksti osas, et kostaks saali.

Sm. J ä r v e l a: Kindlasti muusika kaalub seda, et seda teost mängida. Meie peame ka klassikalist operetti mängima. Oleks tahtnud natuke elevamalt. Koori osas on ülepidamisi, mis tõmbab erksust maha. I vaat. jäi täna igavaks. Tuleks lisada tempot.

Sm. E k s t o n: Straussi muusika väärrib, et teda kuulata. Dekoratsioonid on väga ilusad. Tore, et on kasutatud lauljaid. Väga sarmikad on Sallo, Panova, Kuusk, Karask. Lavastaja ja kunstnik on stiilist kinni pidanud. Kooril ei ole liikumistehnikat. Suur valss langeb stiilist välja. Fouetté d ei tentud sel ajal mujal kui Leningradis. Langeb stiilist välja. Peab lähtuma ajastust. Viimane vaatus venib. Kuusik näitab näpuga. Vihandil - punased käed. Renter on teinud dekoratsioonid ja kostüümid suurepärase maitsega. Lehvikud puuduvad.

V ä l j a o t s: Korrata ei maksa seda juttu, et klassika-

lises repertuaaris on ka tõsisemaid teoseid, aga see on ka hea. Raudsepp on teinud toredat tööd. On palju laulu, kui laulavad koos Kuusik ja Vihandi on kontrast suur. Sallo lööb kogu trupist välja. Tantsib väga toredasti. Peaks mõtlema murdekohtadele, need ludisevad üle. Peab tõmbama kriipsu alla kulminatsioonile, muidu jääb monotoonseks. Sallo ja Karaski lahkumine viimases vaatuses oli tore. Palju stampe, kahjuks isegi Panova juures. Teksti mängimist ei tohiks olla. A. Vihandi viskab kõik laused saali, selle peab ära keelama. I vaat. ansambel meeldis. Aassalul oli huvitavaid momente liikumises. Suur valss - ta pani sinna kõik, mis ta oskas, aga see ei tulnud võib-olla välja nii kui ta tahtis. On kasutatud "Svejki" ja "Löbusa lase" kostüüme, mis ei sobi selle stiiliga. Kuusik räägib teksti väga toredasti, tuleb liiga ette laulma, ei arvesta partnerit. Misanstseeniliselt on raske läbi viia paviljonide stseen. Siin on Renter teinud vea, need paviljonid mõjuvad raskelt. Kүүnlad II vaat. on väga kriiskavad, mõjuvad robustselt.

I vaatusel lavapilt on kõige parem. Ballisaalis hakkasid kүүnlad liiga silma - Kostüümid on väga efektsed. Viimase vaatusel tants oli Aassalul hästi tehtud. Aassalu koormas üle valsi, aga ta teeb selle korda.

O j a m a a: Lavastusbrigaad ignoreerib kunstinõukogu.

Renter ja Aassalu pole praegugi tulla saanud. Peab olema enesest ja teistest lugupidamine.

R a u d s e p p: Peale proovi peame tegema märkusi, see on alati teatris olnud ja jääb ka nii.

O j a m a a: Võib-olla näitlejad saavad tulla hommikul varem. Tuleb organiseerida nii, et kõik lav.brigaad tuleks kunstinõukogusse. Pažun, et niisugust asja enam siin majas ei juh-

tuks. Tundub, et hoogu on vähe. Ühinen selles osas sm. Tor-
misega, et oleme käsitöölised ja ei ole peen seltskond. Äärmiselt halb tekst. Krahvitar peab oskama hääldada vöörkeelseid sõnu.

R a u d s e p p: Palun sm. Ojamaa võtta sõna mitte solvavalt.
O j a m a a: Tantsulise liikumise osas ühinen eelnevate sõnavõtjate seisukohtadega.

Neljandik lavakuludest läks selle tükile ära. Nähtavasti tegi selle kalliks muusikaline materjal. Esialgselt eelarvest on üle läinud muusika 1.440.-, kostüümid rbl. 744.-, dekoratsioon rbl. 221.-Arvestades, et meil on vabariigi 25.aastapäeva aasta, kas on siis õige kasutada niisuguse teose peale 1/4 lavakulusid? Kunstilisel juhtkonnal olid hääled selle poolt, et lavastada kunagi hiljem. Isiklikult arvan, see teos ei tasu seda suurt kulu, mis tema kohta on tehtud. Kuidas on töökodade tööga?

H a m m e r: Ümmikusse paneb meid "Romeo ja Julia" töö. Kui saab mõned tagaseinad paralleelselt teha, tänaseni on jäänud 29 tööpäeva, aga kunstnik pole andnud veel tööjooniseid.
R o o s a: Meie selleks ajaks "Romeo ja Juliaga" ei jõua, kui ei tule välja "Romeo ja Julia", siis jääb "Raudne kodu" ka edasi, seda aga juhtuda ei tohi.

O j a m a a: "Estonia" on ülehinnanud oma jõude.

H a m m e r: Tundub, et koor on paljudel juhtudel tegevusetas. Võib arvata, et vaheajad lähevad lühemaks, kuid sellega on? Nähtavasti ei ole lavastaja ja kunstnik mõelnud vaheaegadele.

K ü n n a p u u: Täna oli tükk esimest korda dekoratsioonidega I - III vaatuseni. Arvan, et vaheajad jäävad umbes 25 - 30 min.

H a m m e r: Selle tüki kavva võtmisel ei ole lähtutud reaalselt.

setest tingimustest ja palun seda lav.brigaadi, et edaspidi nad arvestavad meie teatri võimalustega. Peab siiski arvestama meie teatri võimalustega.

Kuidas on Kriidiga?

O j a m a a: Kriidi suhtes olen ma uurinud seda küsimust. Kollane raamat ei luba mingisugust tasu kriidile maksta. Kriit on muidugi väga tore, aga maksta temale ei tohi.

T a m b e r g: See on kuju loomine. Ta on praegu professionaalselt ligemal kui keegi teine.

H a m m e r: Kas seda ei saa tõlgendada kontsertnumbrina?

R o o s a: Terve "West Side lugu" loovad väga suurepäraseid kujusid, kuidas neile maksta? Nende tootmispraktika hulka ei käi meie teatris nii palju esineda.

H a m m e r: Võib-olla võtta maha teda poolelt ork.palgalt sellel päeval ja maksta talle esinemise punkt. Me peame mingisuguse otsuse vastu võtma.

V ä l j a o t s: muidugi tahame, et Kriit seal on.

O j a m a a: Direktsioonil välja selgitada, kuidas Kriidile maksta.

M ä g i: Meile sm. Raudsepaga tehti ülesandeks esitada nädala jooksul mingisugune nimetus. Muud nimetust meil ei olnud kui see. Kas see väärilis kavva võtmist- arvan, et Straussi muusika väärilis seda ja siis ei olnud ka keegi kunstnikkogus selle vastu. Siin jääb kõlama, nagu meie ise oleks seda teinud. Kuikavandid on kunstnikkogus kinnitamiseks, siis kunstnikkogu peab olema kompetentne, et näha kui palju võivad need materjalid maksta minna. Mis puutub asja enesesse, siis meie lähtusime peamiselt muusikast. Ta on Straussi operett. Sellele nimetusele kiviga visata pole põhjust. Võtsime Raudsepaga stiimuliks muusika - ja neid

asju meie kavas ei ole ju kus teevad kaasa lauljad. Lauljate poolest õigustab ennast. Tekstidega ei ole korrast. Täna oli esimene proov, kus me võtsime täielikult läbi. Oli igasuguseid põhjusi, nagu kausik haige jne. Terviklikult ta muidugi praegu ei rahulda. "Meie arutelu toimub alati siis, kui asi ei ole veel küps. Meie kunstnikkogu vaatab alati siis, kui asi ei ole veel päris küps. Sisuliselt peaks kunstnikkogu nägema tükki siis, kui ta on enam vähem korras. Te tahaksite näha veelgi paremaid kostüüme nagu siin selgus, aga raha ei ole. Siin on täielik vastuolu. Mis puutub koori, siis Aassalu tegi nendega tööd palju, aga tal oli liiga vähe aega, et meie koori panna liikuma. Muidu meie koor kehatehnika tundidest osa ei võta. Balletijuhtidest ma ei näinud ühtki laval, ei Herküli ei Otsa. Aassalu kurtis, et keegi teda ei abista. Keegi nendest oleks võinud töötada kooriga. Koor - kas on peen seltskond, ei ole nõutud, et seal peaks olema kõik kõrgem seltskond, siin on ka käsitöölisi hulgas. Nende liikumine peaks muidugi olema hea.

Auusk teeb üldse esimest korda operetti.

Teksti loomiseks oli aeg väga napp - originaal on ka niisuguses riimis - saksa keeles on ka nõnda öelda regivärsis. Vajaka jääb muidugi meeletulus. Strauss oli suur meeletulooja. Püüame neid märkusi sisse viia, mõned asjad on võimatud. 3. vaatuse dekoratsioonid puudus valgustus ja lehestik. Mis teha sekstetiga? See on originaalis nii kirjutatud ja nad peaksid olema veelgi rohkem peidetud.

O j a m a a: Jäi kõlama, et paratamatult peab eelarvest üle minema. Oleks pidanud ette nägema eelarves kui palju läheb maksma muusikamaterjal, saab ju taktid ära lugeda. Aga ilma muusikata on üle läinud rubl. 1700, sellest tuleb teha järeldused. Teatri pärast peab seda tegema. Ma küsin sellel kunst:

nõukogu koosolekul, kus kavandid kinnitati, kas see mahub eelarvesse, siis öeldi, et mahub. See ei ole õige, et pidite ühe nädalaga selle tüki kavva võtma. Oleks võinud selle asemel võtta mis oleks vähem maksma läinud, näit. "Onegin" või "Ainult unistus". Oli tehtud konkreetseid ettepanekuid. Sm. Mägi ütles, et tema midagi muud ei ole nõus lavastama ja siis võeti see kavva. Õigustada ennast ei maksa.

M ä g i: Mina ei vastuta teatri repertuaari eest ega ole nii kõrge isik, ~~sm.~~ Ojamaa, te hindate mind üle, et saaksin lavastada seda, mis mulle meeldib ilma kunstinõukoguta. Meil on ju olemas teatri juhtkond. /Sm. Mägi loeb ette lavastused, mis on rohkem maksma läinud./

Sm. H a m m e r: Operit me ei saanud võtta, kuna operett oli ammu tööta.

Sm. U r b: "Ainult unistus" - selle teose vastu on terve kollektiiv.

OTSUS: Lugeda J. Straussi "Viini veri" lavastus vastuvõetuks.

Koosoleku juhataja:

/R. Hammer /

Protokollija:

/L. Jaansoo/